

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Przedmowa	13
Wstęp	15
1. Historia OOS	17
1.1. Historia wdrażania procedury oceny oddziaływania na świecie	18
1.2. Historia wdrażania procedury oceny oddziaływania w Polsce	20
2. Dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie	26
2.1. Konstytucja RP	27
2.2. Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	27
2.3. Terminy na udostępnienie informacji	30
2.4. Odmowa udostępnienia informacji	30
2.5. Opłaty za udostępnienie informacji	32
2.6. Czynne i bierne udostępnianie informacji	32
2.7. Dostęp do informacji o środowisku a dostęp do informacji publicznej	32
2.8. Dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie w praktyce	33
2.9. Nadużycie prawa do informacji o środowisku	34
3. Udział społeczeństwa w procedurach administracyjnych dotyczących środowiska	36
3.1. Wprowadzenie	36
3.2. Etapy udziału społeczeństwa	42
3.3. Zalety i wady konsultacji społecznych	46
3.4. Techniki przeprowadzania konsultacji społecznych	47
3.5. Udział organizacji ekologicznych w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska	49

4. Procedura administracyjna oceny oddziaływania na środowisko	51
4.1. Przedsięwzięcie	52
4.2. Screening (ustalenie obowiązku przeprowadzenia oceny)	54
4.3. Scoping (ustalenie zakresu oceny)	59
4.4. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach	60
4.4.1. Rola i znaczenie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	60
4.4.2. Zawartość decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	67
4.4.3. Uzasadnienie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	72
4.4.4. Wybór wariantu dopuszczonego do realizacji	73
4.4.5. Przeniesienie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	74
4.5. Właściwość organów administracji	74
4.6. Załączniki do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	77
4.7. Ważność decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	82
4.8. Opiniowanie i uzgadnianie stanowisk organów współdziałających w procedurze oceny oddziaływania na środowisko	83
4.9. Ponowna ocena oddziaływania na środowisko	85
4.10. Ocena oddziaływania na obszar Natura 2000	88
4.11. Schematy postępowania administracyjnego	91
5. Metody oceny stanu środowiska przyrodniczego	101
6. Metody oceny wpływu na środowisko	104
6.1. Klasyfikacja środowiska naturalnego	104
6.2. Podejmowanie decyzji	106
6.3. Prognozowanie eksperckie	113
6.4. Listy i macierze kontrolne	115
6.5. Modelowanie	122
6.5.1. Modelowanie fizyczne	123
6.5.2. Modelowanie matematyczne	123
6.6. Analiza wielokryterialna	173
6.6.1. Podział metod analizy wielokryterialnej	173
6.6.2. Metoda AHP	178
6.6.3. Inne metody analizy wielokryterialnej	185
6.6.4. Przykładowa ocena metodą analizy wielokryterialnej	186
6.7. Metody oceny ekonomicznej	192
6.7.1. Podstawowe pojęcia	192
6.7.2. Analiza kosztów i korzyści	195
6.8. Wycena wartości środowiska	196
6.8.1. Metody wyceny wartości środowiska	196
6.8.2. Metoda efektów produkcyjnych	200
6.8.3. Metoda nakładów prewencyjnych i kosztów restytucji	201
6.8.4. Metoda kapitału ludzkiego	202
6.8.5. Metoda cen hedonicznych	203
6.8.6. Metoda kosztów podróży	204
6.8.7. Metoda wyceny warunkowej	205
6.9. Inne metody	208
6.9.1. Porównawcza analiza ryzyka	208
6.9.2. Analiza SWOT	208

6.10.	Zagrożenia metod oceniania	210
6.10.1.	Teoria płatów i korytarzy	211
6.10.2.	Efekt Alleego	212
6.10.3.	Efekt wąskiego gardła	213
6.10.4.	Efekt założyciela	215
6.10.5.	Efekt kobry	216
7	Rodzaje oddziaływań	217
8	Wariantowanie oddziaływań	224
9	Działania zapobiegające, łagodzące i kompensujące	231
9.1.	Zasady zapobiegania i przeczności	231
9.2.	Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych	234
9.3.	Działania zapobiegające podczas prac budowlanych	238
9.4.	Inne działania zapobiegające	243
10	Monitorowanie oddziaływań	245
10.1.	Podział monitoringu	245
10.2.	Biomonitoring – skala porostowa	246
10.3.	Inne metody biomonitoringu	250
10.4.	Przykładowe zalecenia monitoringu	251
11	Karta informacyjna przedsięwzięcia	254
12	Raport oceny oddziaływania na środowisko	259
12.1.	Opis planowanego przedsięwzięcia	260
12.1.1.	Charakterystyka całego przedsięwzięcia i warunki użytkowania terenu	260
12.1.2.	Główne cechy charakterystyczne procesów produkcyjnych	266
12.1.3.	Przewidywane rodzaje i ilości emisji, w tym odpadów	269
12.1.4.	Informacje o różnorodności biologicznej, wykorzystywaniu zasobów naturalnych, w tym gleby, wody i powierzchni ziemi	292
12.1.5.	Informacje o zapotrzebowaniu na energię i jej zużyciu	313
12.1.6.	Informacje o pracach rozbiórkowych dotyczących przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	314
12.1.7.	Oceniłone w oparciu o wiedzę naukową ryzyko wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyko związane ze zmianą klimatu	314
12.2.	Opis elementów przyrodniczych środowiska objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko	330
12.2.1.	Elementy środowiska objęte ochroną oraz korytarze ekologiczne	331
12.2.2.	Właściwości hydromorfologiczne, fizykochemiczne, biologiczne i chemiczne wód	335

8 Spis treści

12.3.	Wyniki inwentaryzacji przyrodniczej	347
12.4.	Inne dane, na podstawie których dokonano opisu elementów przyrodniczych . .	348
12.5.	Opis istniejących zabytków	348
12.6.	Opis krajobrazu	350
12.7.	Informacje na temat powiązań z innymi przedsięwzięciami	358
12.8.	Opis przewidywanych skutków dla środowiska w przypadku niepodjęcia przedsięwzięcia	359
12.9.	Opis wariantów przedsięwzięcia	359
12.10.	Określenie przewidywanego oddziaływania analizowanych wariantów na środowisko	363
12.11.	Porównanie oddziaływań analizowanych wariantów	363
12.12.	Uzasadnienie proponowanego wariantu	364
12.13.	Opis zastosowanych metod prognozowania	365
12.14.	Opis metod unikania, zapobiegania, ograniczania i kompensacji przyrodniczej . .	365
12.15.	Informacje dodatkowe dla dróg będących przedsięwzięciami mogącymi zawsze znacząco oddziaływać na środowisko	366
12.16.	Informacje dodatkowe dla instalacji spalania paliw o mocy nie mniejszej niż 300 MW	366
12.17.	Ocena technologii instalacji	368
12.18.	Ocena dokumentów strategicznych	370
12.19.	Spełnianie celów środowiskowych określonych przez ustawę Prawo wodne	371
12.20.	Informacja o obszarze ograniczonego użytkowania	372
12.21.	Przedstawienie zagadnień w formie graficznej	374
12.22.	Przedstawienie zagadnień w formie kartograficznej	375
12.23.	Analiza możliwych konfliktów społecznych	383
12.24.	Monitoring	386
12.25.	Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy . .	386
12.26.	Streszczenie niespecjalistyczne	387
12.27.	Data sporządzenia, imię i nazwisko oraz podpis autora	388
12.28.	Oświadczenie autora	388
12.29.	Źródła informacji	389
12.30.	Informacje specyficzne	389
12.31.	Moc dowodowa raportu oceny oddziaływania	390
13.	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	394
14.	Obszary Natura 2000	398
15.	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	403
16.	Procedury kontrolne systemu ocen oddziaływania na środowisko	405
17.	Oddziaływanie zanieczyszczeń na środowisko	409
17.1.	Zanieczyszczenia powietrza	409
17.2.	Zanieczyszczenia wody	417
17.3.	Emisja promieniowania	421

18. Przykłady typowych przedsięwzięć	425
18.1. Stacje paliw	425
18.1.1. Charakterystyka paliw	426
18.1.2. Emisja węglowodorów	430
18.1.3. Odpady	435
18.1.4. Warunki techniczne, jakie muszą spełniać stacje paliw	436
18.1.5. Ryzyko poważnej awarii przemysłowej	441
18.1.6. Proponowane działania zapobiegawcze	443
18.1.7. Prace rozbiórkowe	444
18.2. Drogi	444
18.2.1. Oddziaływania dróg na środowisko	445
18.2.2. Przejścia dla zwierząt	447
18.2.3. Inne zagadnienia związane z oddziaływaniem dróg na środowisko	453
18.3. Elektrownie wiatrowe	456
18.3.1. Zalety i wady elektrowni wiatrowych	456
18.3.2. Oddziaływanie elektrowni wiatrowych na krajobraz	460
18.3.3. Ocena oddziaływania na ptaki i nietoperze	464
18.3.4. Oddziaływanie hałasu	467
18.3.5. Wytwarzanie energii elektrycznej	468
18.3.6. Morskie farmy wiatrowe	471
18.3.7. Inne oddziaływania elektrowni wiatrowych	473
18.4. Stacje bazowe telefonii komórkowej	473
18.5. Piroliza odpadów z tworzyw sztucznych	476
18.5.1. Termiczne przekształcanie odpadów	476
18.5.2. Kwalifikacja przedsięwzięcia	477
18.6. Inne przedsięwzięcia	479
19. Kontakty z inwestorem przed wykonywaniem karty informacyjnej lub raportu oceny oddziaływania	481
20. Zakończenie	483
21. Załączniki	485
Bibliografia	549